

Seeing is Believing

Timely Torah, August 28th 2022

A Model for Learning

A Second Career and Renewed Perspectives on Life

R. Moshe ben Nachman (Nachmanides) Born: 1194, Girona, Spain Died: April 4, 1270, Acre, Israel

1. Ramban, He'ara Binyan Hashekel

ברכני השם עד כה שזכיתי
ובאתי לעכה ומצאתי שם ביד
זקני הארץ מטבע כסף מפותח
פתוחי חותם, מצדו האחד כעין
מקל שקד ומצדו השני כעין
צלוחית, ובשני הצדדים סביב
כתב מפותח באר היטב. והראו
הכתב לכותיים וקראוהו מיד, כי
הוא כתב עברי אשר נשאר
לכותיים כמו שמוזכר בסנהדרין,

וקראו מן הצד האחד שקל השקלים, ומן הצד השני ירושלים הקדושה. ואומרים כי
הצורות מקלו של אהרן שקדיה ופריה, והצורה השני צנצנת המן. ושקלנו אותה
בשלחנות ומשקלה עשרה כסף אסטרלינג, והם חצי האוקיא שהזכירה רבינו שלמה.
וכן ראיתי מן המטבע ההוא בצורות ההן ובכתיבה ההיא חצי משקלה, והוא חצי
השקל שהיו שוקלים לקרבנות. **והנה נסתייעו דברי רבינו שלמה סיוע גדול**, כי
כפי דברי רבינו הגדול והגאונים הפרוטה חצי חכ"ה והדינר חכ"ה, והם אמרו שהם צ"ו
שעורות, והרי הוא הדינר שקורין בעכו ביזאנד שארדינט שכך הוא שיעורו בכיוון, והוא
הוא הששדינג שהזכירו הגאונים שהלעזות בלעגי שפתם אומרים כן, וכך קורין
לבזנאד דינר צורי, וכך כותבין בכתובות שלהן דינרי צורי, כי בצור הקרובה לעכו היו
מטביעין אותן. ומשקל הדינר הזה שלושה איסטטלינג, נמצא הסלע י"ב איסטטלינג
לפי דבריהם, ואינן אלא עשרה כדברי רש"י. ולמדנו שהגוים הללו הוסיפו עליהן
שתות, אולי החתיכות הקטנות הנשקלות בבזאנד הם תוספת, וגופו בעצמו עשרים גרעיני חרוב, תושלב"ע.

רבינו משה ביד נחמן
(רמב"ן)

Where is Mishkan Shiloh?

Where is Shilo?

Does the Torah talk about it?

2. Devarim 12:4-9

ד לא-תַעֲשׂוּן כֹּן, לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם.	4 Ye shall not do so unto the LORD your God.
ה כִּי אִם-אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-יבַחַר יְהוָה, אֱלֹהֵיכֶם, מִכָּל-שְׁבֻטֵיכֶם, לְשׂוּם אֶת-שְׁמוֹ, שָׁם--לְשַׁכְּנוֹ תִדְרָשׁוּ, וּבָאתָ שָׁמָּה.	5 But unto the place which the LORD your God shall choose out of all your tribes to put His name there, even unto His habitation shall ye seek, and thither thou shalt come;
ו וּבָאתֶם שָׁמָּה, עֲלֵתֵיכֶם וּזְבָחֵיכֶם, וְאֵת מַעֲשֵׂי תִיתֵיכֶם, וְאֵת תְּרוּמַת יָדְכֶם; וְנִדְרֵיכֶם, וְנִדְבַתֵיכֶם, וּבְכֹרֹת בְּקָרְכֶם, וְצֹאנְכֶם.	6 and thither ye shall bring your burnt-offerings, and your sacrifices, and your tithes, and the offering of your hand, and your vows, and your freewill-offerings, and the firstlings of your herd and of your flock;
ז וְאָכַלְתֶּם-שָׁם, לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, וְשִׂמְחֶתֶם בְּכָל מַשְׁלַח יָדְכֶם, אֲתֶם וּבְתֵיבֵיכֶם--אֲשֶׁר בְּרַכָּךְ, יְהוָה אֱלֹהֵיךָ.	7 and there ye shall eat before the LORD your God, and ye shall rejoice in all that ye put your hand unto, ye and your households, wherein the LORD thy God hath blessed thee.
ח לא תַעֲשׂוּן--כָּלל אֲשֶׁר אֲנַחֲנוּ עֹשִׂים פֹּה, הַיּוֹם: אִישׁ, כָּל-הַיֶּשֶׁר בְּעֵינָיו.	8 Ye shall not do after all that we do here this day, every man whatsoever is right in his own eyes;

ט כי לא באתם, עד-עתה--אל-הַמְנוּחָה,
וְאֶל-הַנְּחִלָּה, אֲשֶׁר-יְהוָה אֱלֹהֵיךָ, נָתַן לָךְ.

9 for ye are not as yet come to the rest and to the inheritance, which the LORD your God giveth thee.

3. TB Zevachim 119a

באו לנוב וגבעון [וכו'] : מנא ה"מ דת"ר (דברים יב, ט) כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה

§ The mishna teaches that when Shiloh was destroyed and they **arrived at Nov and Gibeon**, private altars were permitted and offerings of lesser sanctity could be eaten in any city in Eretz Yisrael. The Gemara asks: **From where are these matters derived?** they are derived **as the Sages taught:** The Jewish people were told that when they enter Eretz Yisrael they would be permitted to sacrifice on private altars, **“for you have not as yet come to the rest and to the inheritance”** (Deuteronomy 12:9), during which time those altars would be prohibited.

אל המנוחה זו שילה נחלה זו ירושלי' למה חלקן כדי ליתן היתר בין זה לזה

The Gemara interprets the verse: **“To the rest”**; **this** is a reference to **Shiloh**. **“The inheritance”**; **this** is a reference to **Jerusalem**. One may ask: **Why** does the verse **divide them** into two terms, i.e., “rest” and “inheritance”? It is **in order to give permission** to sacrifice on private altars during the period **between this one and that one**. Therefore, it was permitted to sacrifice on private altars during the period of Nov and Gibeon.

What did it look like?

4. TB Zevachim 112b

באו לשילה נאסרו הבמות ולא היה שם תקרה אלא בית אבנים בלבד מלמטן והיריעות מלמעלן והיא היתה מנוחה
קדשי קדשים נאכלין לפניו מן הקלעים וקדשים קלים ומעשר שני בכל הרואה

When **they arrived at Shiloh**, private altars were prohibited. **And there was no roof** of wood or stone **there**, i.e., in the Tabernacle in Shiloh; **rather** there was **only a building of stone below and the curtains** of the roof of the Tabernacle were spread **above it**. **And** the period that the Tabernacle was in Shiloh was characterized in the Torah as **“rest”** in the verse: “For you have not as yet come to the rest and to the inheritance, which the Lord your God has given you” ([Deuteronomy 12:9](#)). **Offerings of the most sacred order were then eaten within the curtains** in the courtyard of the Tent of Meeting, **and offerings of lesser sanctity and second tithe** were eaten **in any place that overlooks** Shiloh.

Image from the Temple Institute

Main Shul in today's Shiloh patterned after the Mishkan

How do we know that is the location?

5. I Shmuel 4:12-17

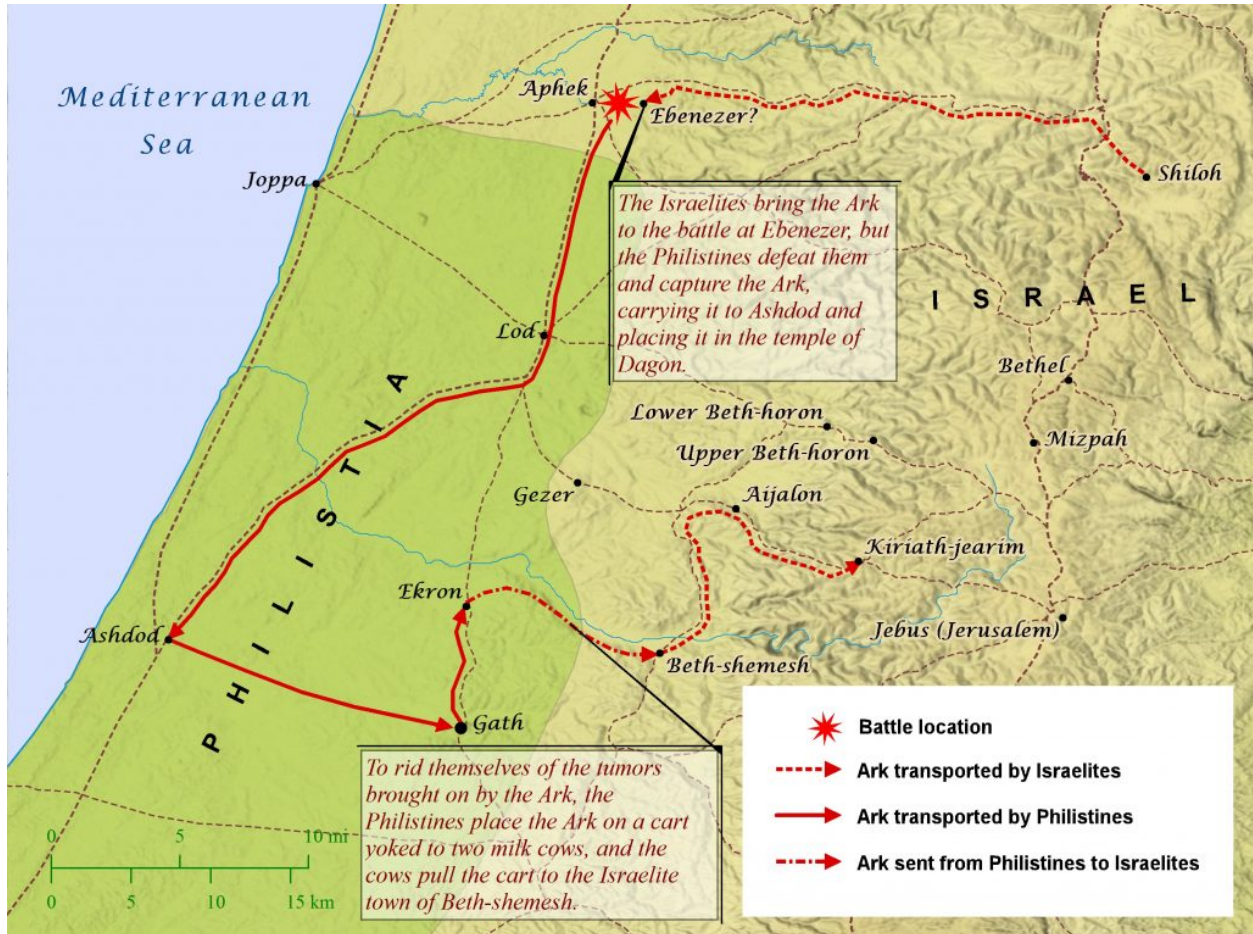
<p>יב וַיָּרָץ אִישׁ-בְּנֵימִן מִהַמַּעַרְכָּה, וַיָּבֹא שְׁלֹה בַיּוֹם הַהוּא; וּמָדִיּוֹ קָרְעִים, וְאַדְמָה עַל-רֹאשׁוֹ.</p>	<p>12 And there ran a man of Benjamin out of the army, and came to Shiloh the same day with his clothes rent, and with earth upon his head.</p>
<p>יג וַיָּבֹא, וְהִנֵּה עָלָיו יוֹשֵׁב עַל-הַכִּסֵּא יָד (נֶד) דָּרָךְ מִצִּפְּהָ--כִּי-הָיָה לְבוֹ חָרָד, עַל אֲרוֹן הָאֱלֹהִים; וְהָאִישׁ, בָּא לְהַגִּיד בְּעִיר, וַתִּזְעַק, כָּל-הָעִיר.</p>	<p>13 And when he came, lo, Eli sat upon his seat by the wayside watching; for his heart trembled for the ark of God. And when the man came into the city, and told it, all the city cried out.</p>
<p>יד וַיִּשְׁמַע עָלָיו, אֶת-קוֹל הַצִּעָקָה, וַיֹּאמֶר, מַה קוֹל הַתְּמוֹן הַזֶּה; וְהָאִישׁ מָהֵר, וַיָּבֹא וַיִּגֵּד לְעָלִי.</p>	<p>14 And when Eli heard the noise of the crying, he said: 'What meaneth the noise of this tumult?' And the man made haste, and came and told Eli.</p>
<p>טו וְעָלִי, בֶּן-תְּשַׁעִים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה; וְעֵינָיו קָמָה, וְלֹא יָכוֹל לִרְאוֹת.</p>	<p>15 Now Eli was ninety and eight years old; and his eyes were set, that he could not see.</p>

טז וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֶל-עֲלִי, אֲנֹכִי הִבָּא מִן-
הַמַּעֲרָכָה, וְאָנֹכִי מִן-הַמַּעֲרָכָה נִסְתִּי הַיּוֹם;
וַיֹּאמֶר מֶה-הָיָה הַדָּבָר, בְּנִי.

16 And the man said unto Eli: 'I am he that came out of the army, and I fled to-day out of the army.' And he said: 'How went the matter, my son?'

יז וַיַּעַן הַמְּבַשֵּׁר וַיֹּאמֶר, נָס יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי
פְּלִשְׁתִּים, וְגַם מִגִּבְעָה גְדוֹלָה, הִיָּתְהָ בָעָם; וְגַם-
שְׁנֵי בְנֵיךָ מוֹתוּ, חֹפְנִי וּפִינְחָס, וְאַרְוֹן הָאֱלֹהִים,
נִלְקָחָה. {פ}

17 And he that brought the tidings answered and said: 'Israel is fled before the Philistines, and there hath been also a great slaughter among the people, and thy two sons also, Hophni and Phinehas, are dead, and the ark of God is taken.' {P}

Ancient Tel Shilo

David's Conquest of Yerushalayim

6. Shmuel 5:4-10

<p>ד בן-שְׁלֹשִׁים שָׁנָה דָּוִד, בְּמַלְכוּוֹ; אַרְבָּעִים שָׁנָה, מֶלֶךְ.</p>	<p>4 David was thirty years old when he began to reign, and he reigned forty years.</p>
<p>ה בְּחֶבְרוֹן מֶלֶךְ עַל-יְהוּדָה, שִׁבְעַת שָׁנִים וְשֵׁשׁ חֳדָשִׁים; וּבִירוּשָׁלַם מֶלֶךְ, שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה, עַל כָּל-יִשְׂרָאֵל, וְיְהוּדָה.</p>	<p>5 In Hebron he reigned over Judah seven years and six months; and in Jerusalem he reigned thirty and three years over all Israel and Judah.</p>

ו וילך המלך ואנשיו ירושלים, אל-היבסי יושב הארץ; ויאמר לדוד לאמר, לא-תבוא הנה, כי אם-הסירך העורים והפסחים לאמר, לא-יבוא דוד הנה.	6 And the king and his men went to Jerusalem against the Jebusites, the inhabitants of the land, who spoke unto David, saying: 'Except thou take away the blind and the lame, thou shalt not come in hither'; thinking: 'David cannot come in hither.'
ז וילכד דוד, את מצדת ציון--היא, עיר דוד.	7 Nevertheless David took the stronghold of Zion; the same is the city of David.
ח ויאמר דוד ביום ההוא, כל-מכה יבסי ויגע בצנור, ואת-הפסחים ואת-העורים, שנאו (שנואי) נפש דוד; על-כן, יאמרו, עור ופסח, לא יבוא אל-הבית.	8 And David said on that day: 'Whosoever smiteth the Jebusites, and getteth up to the gutter, and [taketh away] the lame and the blind, that are hated of David's soul--.' Wherefore they say: 'There are the blind and the lame; he cannot come into the house.'
ט וישב דוד במצדה, ויקרא-לה עיר דוד; ויבן דוד סביב, מן-המלוא וּבִיתָהּ.	9 And David dwelt in the stronghold, and called it the city of David. And David built round about from Millo and inward.
י וילך דוד, הלוך וגדול; ויהוה אלהי צבאות, עמו. {פ}	10 And David waxed greater and greater; for the LORD, the God of hosts, was with him. {P}

Why was this his first action?

7. Malbim, 5:6

וילך המלך ואנשיו, אחר שעתה התאחדו שני ממלכות ישראל, שהיו עד עתה שבט יהודה תחת דוד, ויתר השבטים ובנימין שבט שאול בראשם תחת איש בושתי, ושבו כולם למלכות אחת תחת דוד, היה מן העצה, וכן הופיע רצון ה', שעיר המלוכה תהיה בגבול השייך לשני השבטים שהיו שבטי מלכות, וזה היה בירושלים שהיתה חציה ליהודה וחציה לבנימין כמ"ש בגבולי הארץ, וכמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (**יומא יב**) רצועה היתה יוצאה מחלקו של יהודה לחלקו של בנימין ובו מזבח בנוי, וכבר בארנו (**שופטים א'**) כי בני יהודה כבשו חלקם בירושלים רק בני בנימין לא כבשו את חלקם וישב שם היבوسی, וילך המלך ואנשיו להוריש את היבوسی מחלק בני בנימין

What actually happened?

8. I Divrei Hayamim 11:4-9

ד וילך דוד וכל-ישראל ירושלים, היא יבוס; ושם, היבوسی, ישבי, הארץ.	4 And David and all Israel went to Jerusalem--the same is Jebus--and the Jebusites, the inhabitants of the land, were there.
ה ויאמרו יבסי יבוס, לדוד, לא תבוא, הנה; וילכד דוד את-מצדת ציון, היא עיר דוד.	5 And the inhabitants of Jebus said to David: 'Thou shalt not come in hither.' Nevertheless David took the stronghold of Zion; the same is the city of David.
ו ויאמר דוד--כל-מכה יבוס בראשונה, יהיה לראש ולשר; ויעל בראשונה יואב בן-צרויה, ויהי לראש.	6 And David said: 'Whosoever smiteth the Jebusites first shall be chief and captain.' And Joab the son of Zeruiah went up first, and was made chief.
ז וישב דוד, במצד; על-כן קראו-לו, עיר דוד.	7 And David dwelt in the stronghold; therefore they called it the city of David.

ח ויבן העיר מסביב, מן-המלוא ועד-הסביב;
ויואב, יחיה את-שאר העיר.

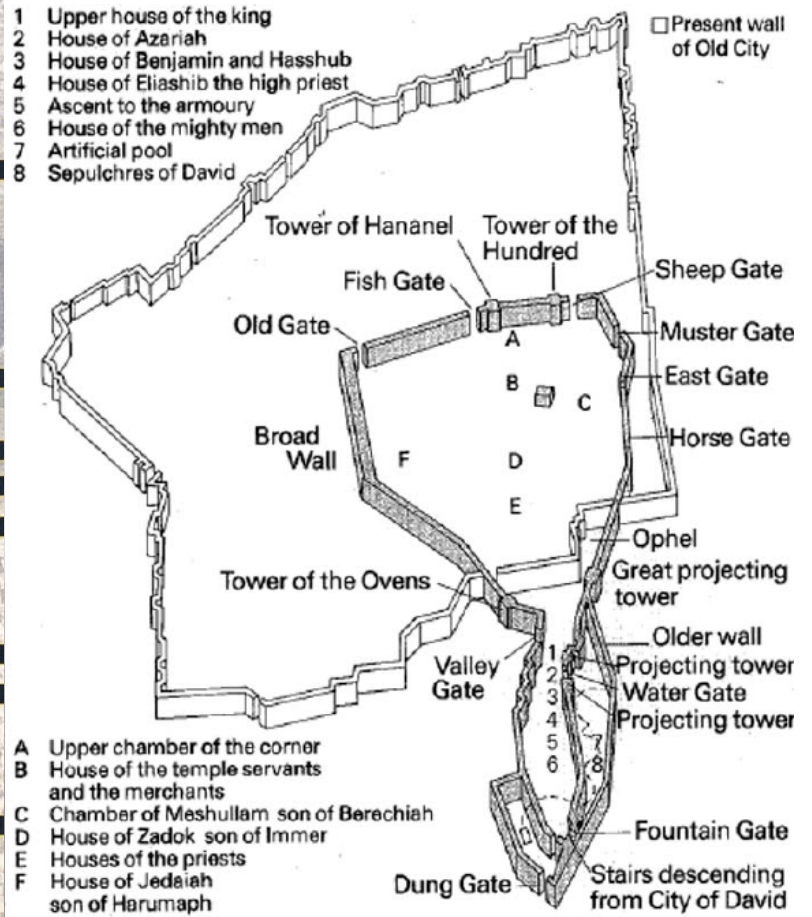
8 And he built the city round about, from Millo even round about; and Joab repaired the rest of the city.

ט וילך דויד, הלוך ונדול; ויהנה צבאות, עמו. {פ}

9 And David waxed greater and greater; for the LORD of hosts was with him. {P}

Where is Yerushalayim?

“Belonging to Hezekiah, [son of] Ahaz, king of Judah.”

9. Seal bearing name of Judean king found in Jerusalem, Ilan Ben Zion, 2 Dec 2015 Times of Israel¹
The minuscule, centimeter-long artifact is decorated with Egyptian-style motifs – a winged sun disk and an ankh, symbol of life. Iconography of this sort had already been appropriated by Judean leaders and appear on other contemporary seals across the ancient Near East.

“The Egyptian motifs were spread over the second millennium BCE all over the region” and no longer bore their original significance, Mazar explained. Ancient Judeans employed the sun disk to denote the Almighty, and its bowed wings may connote Hezekiah’s expression that “my power is thanks to God’s protection,” she said.

What is the Tzinor? What are the Ivrim and Pischim?

OPTION 1: MECHANIZED GUARDS

10. Ralbag, ad loc.

ויאמר לדוד לאמר לא תבא הנהכפי הפשט ערבים עלי דברי הרלב"ג, שבשער העיר עשו צלמים בדמות עורים ופסחים והיו עשויים באופן מהתחבולה שירימו ויניעו בכחם מקלות ומוטות של ברזל רבי המשקל, תנועה חזקה בענין שלא יוכל אדם לקרב שם כי יכו אותו הצלמים במקלות (ויוכל להיות שגם כן עמדו תחתיהם עורים ופסחים ממש עוזרים בהנעתם) והיו סמוכים לצנור המים באופן שהיה הצנור מוציא המים מפיו, ועל ידי הגרת המים ושטיפתם התנענעו הצלמים והמקלות כאשר יהיה ברחיים וכמו שראה תחבולות אלה בעיניו עכ"ד. וכפי זה העמידו סמוך לשער העיר שורה של צלמים בדמות עורים, ואחריה שורה של צלמים בדמות פסחים, ואחריהם הצנור מוגיר המים, ומצד השני של העיר היתה המצודה, ובין העיר ובין המצודה עמדו אנשי החיל מוכנים להלחם אל הצד שירצה האויב ליכנס, ובראשונה רצה דוד ליכנס דרך השער, ויאמרו לו לאמר לא תבא הנה כי אם הסירך העורים והפסחים רצה לומר אי אפשר שתכנס אם לא תסיר תחלה את העורים ואחר כך את הפסחים מניעי המקלות אשר לא יניחוך לעבור את השער וזה שכתוב לאמר לא תבא הנה שהם אומרים וגוזרים שלא תבא הנה (רצה לומר שימנעוך מלבא) (ויתכן כי עם התחבולה הזאת היו מיחסים לצלמים האלה כח אלהות כמו שהיו דרכי עובדי עבודה זרה הקדמונים שהיו מתקנים פסיליהם על ידי גלילים וצירים שיתנענעו וירימו כבדים במלאכה והיו מהבילים להמון הסכלים כי זו כחו לאלהו, ובזה תשתף גם דעת חכמינו זכרונם לברכה שהיו רומזים בדמותים האלה גם שבעת אברהם או יצחק לאבימלך):

OPTION 2: HUMAN SHIELDS

1. THE ANTIQUITIES OF THE JEWS By Flavius Josephus

CHAPTER 3. How David Laid Siege To Jerusalem; And When He Had Taken The City, He Cast The Canaanites Out Of It, And Brought In The Jews To Inhabit Therein.

1. Now the Jebusites, who were the inhabitants of Jerusalem, and were by extraction Canaanites, shut their gates, and placed the blind, and the lame, and all their maimed persons, upon the wall, in way of derision of the king, and said that the very lame themselves would hinder his entrance into it. This they did out of contempt of his power, and as depending on the strength of their walls. David was hereby enraged, and began the siege of Jerusalem, and employed his utmost diligence and alacrity therein, as intending by the taking of this place to demonstrate his power, and to intimidate all others that might be of the like [evil] disposition towards him. So he took the lower city by force, but the citadel held out still; whence it was that the king, knowing that the proposal of dignities and rewards would encourage the soldiers to greater actions, promised that he who should first go over the ditches that were beneath the citadel, and should ascend to the citadel itself and take it, should have the command of the

entire people conferred upon him. So they all were ambitious to ascend, and thought no pains too great in order to ascend thither, out of their desire of the chief command. However, Joab, the son of

¹ <https://www.timesofisrael.com/seal-bearing-name-of-judean-king-found-in-jerusalem/>

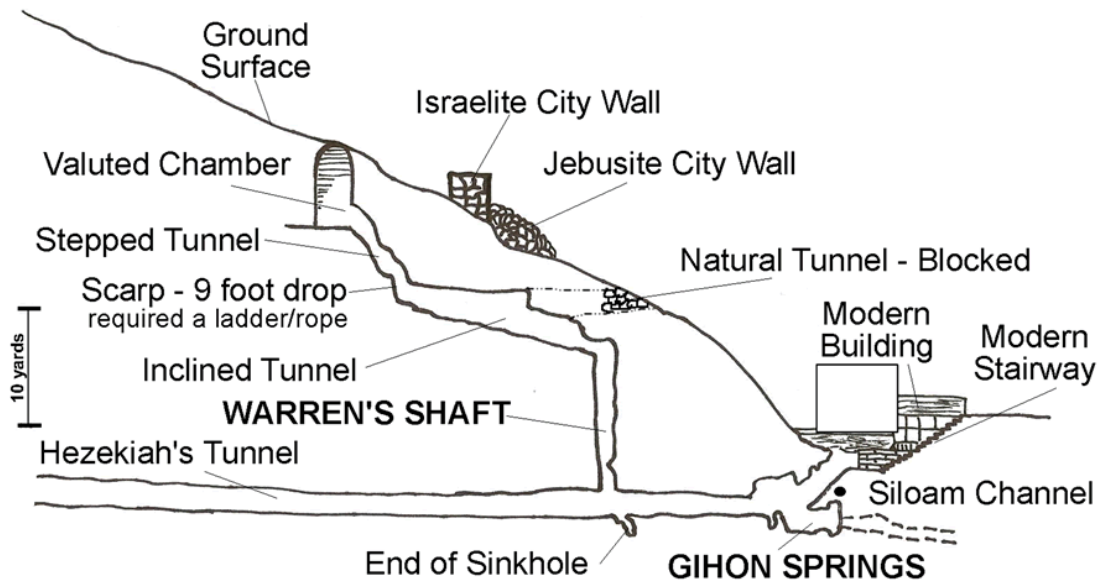
Zeruiah, prevented the rest; and as soon as he was got up to the citadel, cried out to the king, and claimed the chief command.

OPTION 3: THE COVENANT

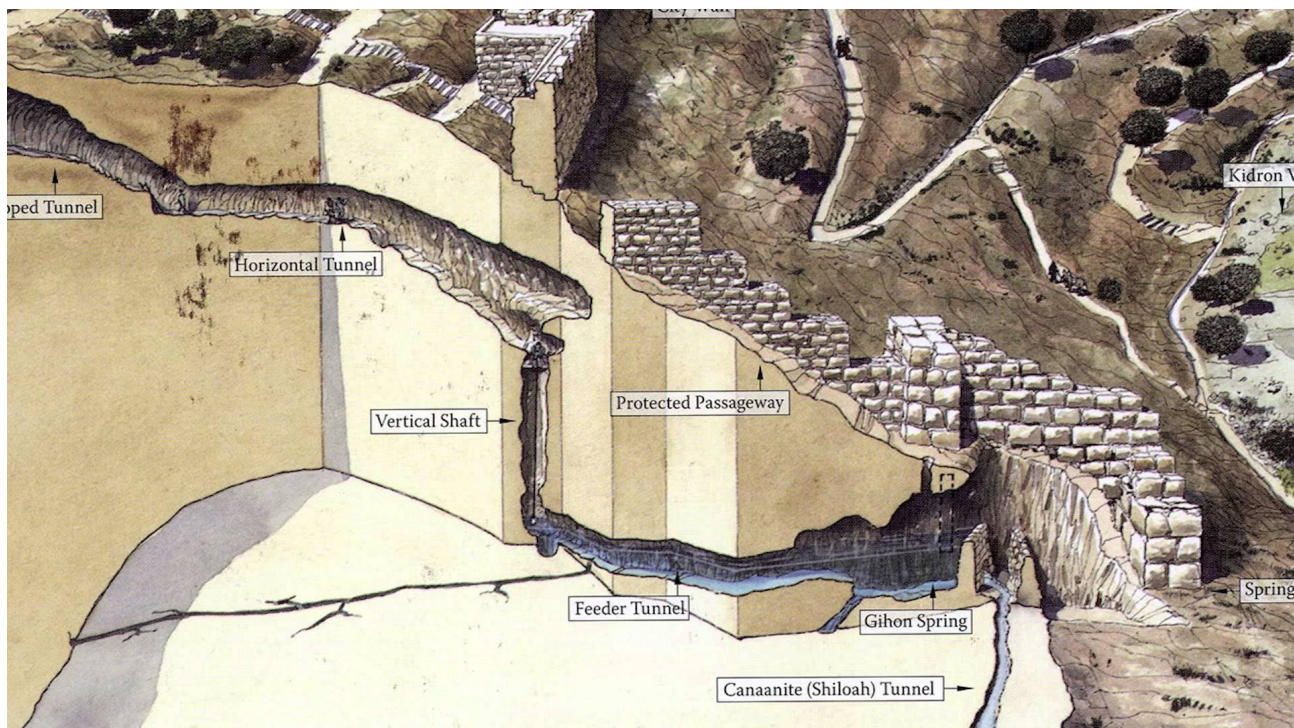
2. Radak, ad loc.

ומצאנו בדרש אמרו אנשי יבוס לאברהם כרות עמנו ברית שאין זרעך יורש את עיר היבוס ואנו מוכרין לך את מערת המכפלה ועשה כן ואנשי יבוס עשו צלמי נחשת והעמידום ברחוב העיר וכתבו עליהם ברית השבועה וכשבאו ישראל לארץ לא יכלו להכנס שם מפני השבועה שנא' ואת היבوسی יושב ירושלם לא יכלו בני ישראל להורישם וכשמלך דוד רצה להכנס שם ולא הניחוהו שנאמר ויאמרו אנשי יבוס לא תבא הנה אמרו לו אין אתה יכול עד שתסיר הצלמים הללו שכתוב עליהם ברית השבועה שנאמר כי אם הסיך העורים והפסחים ואלו הם הצלמים שענינם להם ולא יראו אזנים להם ולא ישמעו רגליהם ולא יהלכו שנאי נפש דוד לפי ששונא מלשמוע ומעבו' ע"א שנאמר על כן יאמרו עור ופסח לא יבא אל הבית אמר דוד לאנשיו כל מי שיעלה בראשונה ויסיר את הצלמים יהיה לראש ועלה יואב והיה לראש שנאמר ויעל יואב וגו' ואחר כן קנה דוד את עיר היבוס לישראל בככר זהב בכתב לאחוזת עולם בשש מאות זהב שנאמר ויתן דוד לארונה במקום וגו', ועוד אמרו כי שני צלמים אלו היו בראש המגדל הנקרא צנור והיה אחד עור על שם יצחק והאחד היה פסח על שם יעקב ובפיהם השבועה שנשבע אברהם לאבימלך שנאמר אם תשקר לי ולניני ולנכדי לפיכך לא כבשו ישראל כשכבשו את ירוש' כי עדיין היה נכד אבימלך חי ובימי דוד כבר מת ובטלה השבועה. והחכם ר' אברהם א"ע פירש כי אם הסיך כמו הסיר כלומר אם תסיר למלחמתך אפי' העורים והפסחים אז ימנעוך שלא תבא הנה כי המגדל הזה חזק מאד ולא גירא אותך למלחמה:

OPTION 4: THE WATER SHAFT

Charles Warren who first discovered the shaft in the 19th century

The Siloach and the Gichon

3. Yeshayahu 8:6

“ יַעַן כִּי מָאֵס הָעָם הַזֶּה אֶת מִי הַשְּׁלֵחַ הַהֹלְכִים לְאֵט וּמְעוֹשׂ אֶת־רַצְיִן וּבְדוֹר־מְלִיָּהוּ:
Because that people has spurned The gently flowing waters of Siloam”

4. Malbim, ad loc.

את מי השלח, היה דרכם למשוך המלכים אצל מעייני מים, ומלכי דוד נמשחו אצל מי השילוח, מעין קטן נמשך בנחת והיה לאות כי מלכותם תמשך בנחת ובבטחה, מצייר כי מאסו מלכות השקטה הזאת, **ושמחתם הוא את רציין וארם ופקת בן רמלי** 'שרוצים להתחבר אליו:

5. Mishna, Sukkah 4:9

ניסוך המים כיצד. צלוחית של זהב. מחזקת שלשת לוגים. היה ממלא מן השילוח. הגיעו לשער המים. תקעו. והריעו. ותקעו. עלה בכבש. ופנה לשמאלו. שני ספלים של כסף היו שם. רבי יהודה אומר. של סיד היו. אלא שהיו מושחרין פניהם. מפני היין. ומנוקבין כמין שני חוטמין דקין. אחד מעובה. ואחד דק. כדי שיהו שניהם כלין בבת אחת

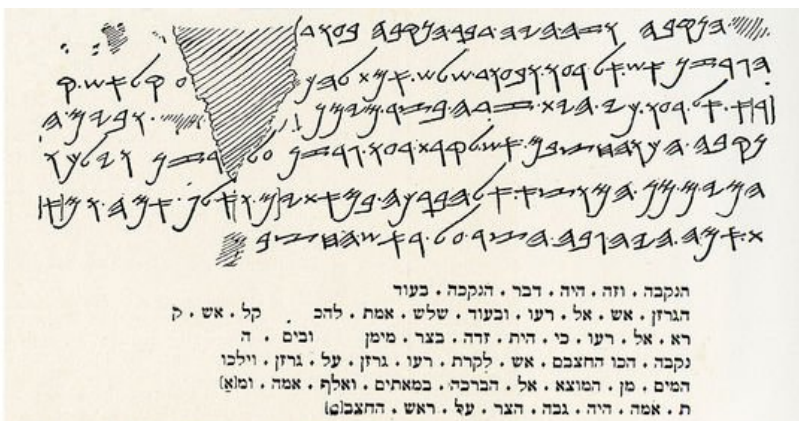
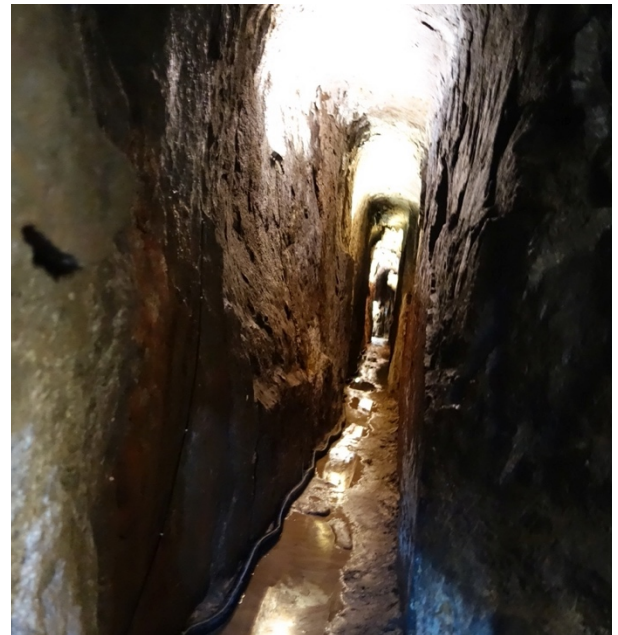
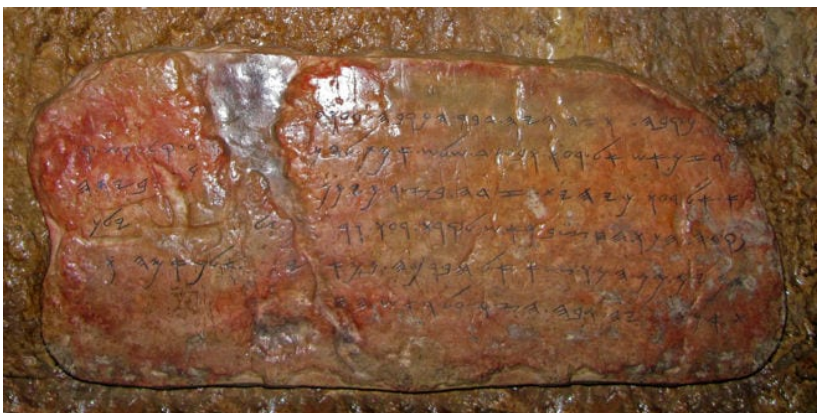
With regard to the rite of **water libation** performed in the Temple during the Festival, **how** was it performed? **One would fill a golden jug with a capacity of three log with water from the Siloam pool.** When those who went to bring the water **reached the Gate of the Water**, so called because the water for the libation was brought through this gate leading to the Temple courtyard, **they sounded a tekia, sounded a terua, and sounded another tekia** as an expression of joy. The priest **ascended the ramp of the altar and turned to his left.** There were **two silver basins** there into which he poured the water. **Rabbi Yehuda** said: They were

limestone basins, but they would blacken due to the wine and therefore looked like silver. The two basins were perforated at the bottom with two thin perforated nose-like protrusions. One of the basins, used for the wine libation, had a perforation that was broad, and one, used for the water libation, had a perforation that was thin, so that the flow of both the water and the wine, which do not have the same viscosity, would conclude simultaneously.

6. Mishna Pesachim 4:9

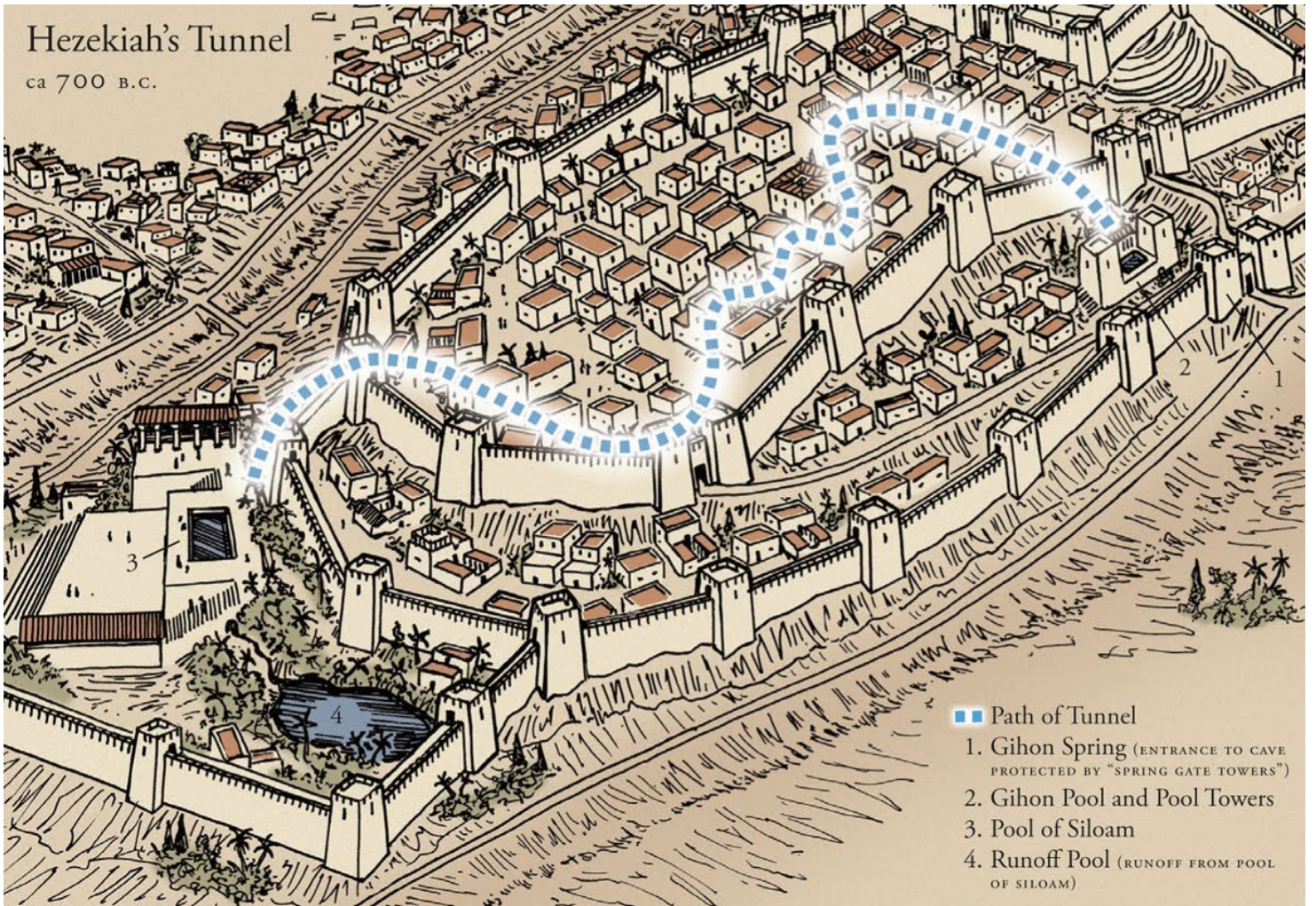
נְשֵׂא דְבָרִים עֲשֵׂה תִזְכֶּינָה הַמֶּלֶךְ, עַל שְׁלִשָּׁה הוֹדוּ לוֹ, וְעַל שְׁלִשָּׁה לֹא הוֹדוּ לוֹ. גָּרַר עֲצָמוֹת אָבִיו עַל מִטָּה שֶׁל חֲבָלִים, וְהוֹדוּ לוֹ. כִּפְתַת נֶחֱשׁ הַבְּזוּשָׁת, וְהוֹדוּ לוֹ. גָּנַז סֶפֶר רַפּוּאוֹת, וְהוֹדוּ לוֹ. עַל שְׁלִשָּׁה לֹא הוֹדוּ לוֹ, קִצְצָן דְּלְתוֹת שֶׁל הַיֶּכֶל וְשִׁגְרָן לְמֶלֶךְ אֲשׁוּר, וְלֹא הוֹדוּ לוֹ. סָתַם מִי גִיחוֹן הַעֲלִיּוֹן, וְלֹא הוֹדוּ לוֹ. עֶבֶר נִסְקוֹן בְּנִיטְקוֹן, וְלֹא הוֹדוּ לוֹ :

The Sages taught: King Hezekiah performed six actions. With regard to three of them, the Sages of his generation conceded to him; and with regard to three of them, the Sages did not concede to him. Due to King Hezekiah's father's wickedness, he dragged the bones of his father Ahaz on a bier of ropes and did not afford him the respect due to a king, and the Sages conceded to him. He ground the copper snake that Moses fashioned in the desert because Israel worshipped it, and the Sages conceded to him. He suppressed the Book of Cures, and they conceded to him. And with regard to three actions, the Sages did not concede to him. He cut off the doors of the Sanctuary and sent them to the King of Assyria, and they did not concede to him because he thereby demeaned the Temple. He sealed the waters of the upper Gihon stream, diverting its water into the city by means of a tunnel, and they did not concede to him, because he harmed the local populace in the process and should have relied upon God (*Me'iri*). He intercalated the year, delaying the advent of the month of Nisan during Nisan, and they did not concede to him. The Gemara explains that he declared the first of Nisan to be the thirtieth of Adar and only then intercalated the year (see [II Chronicles 30:2](#)).

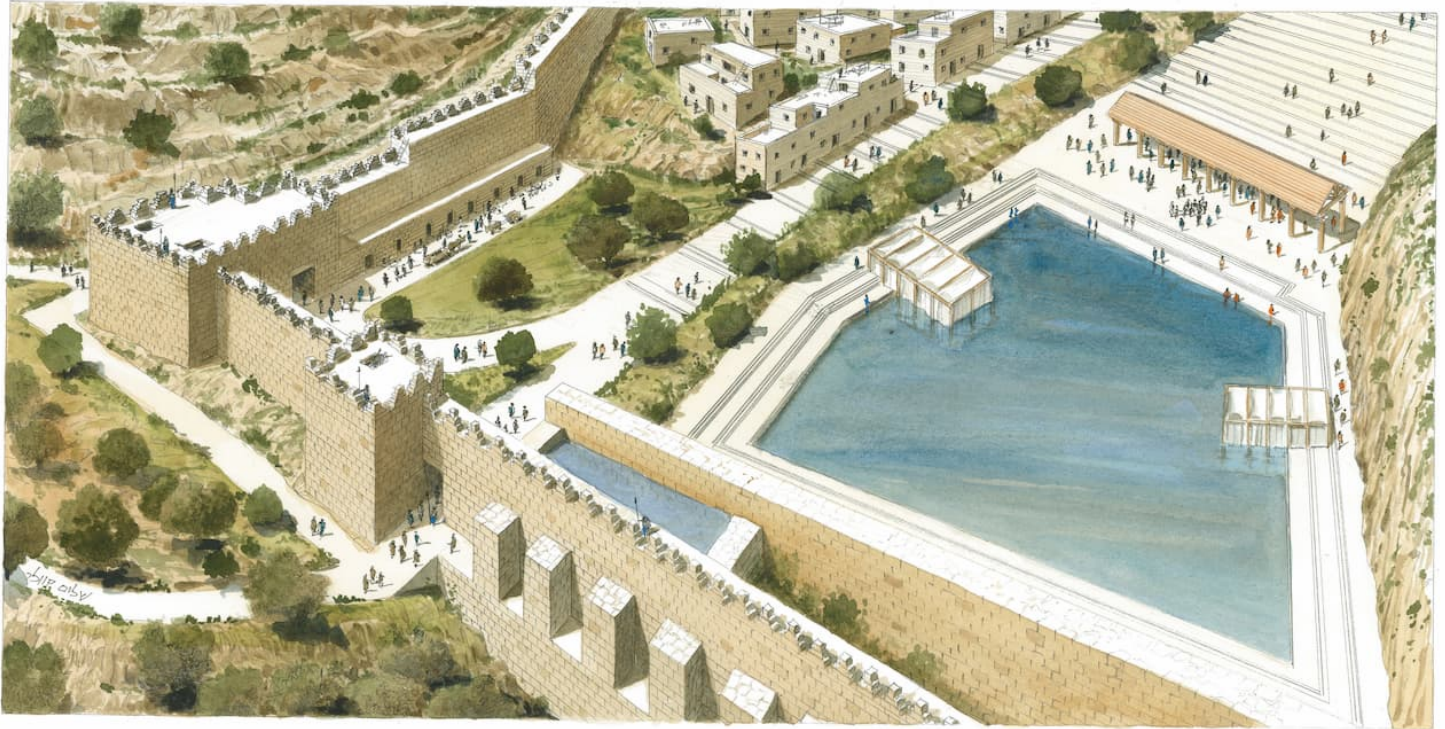

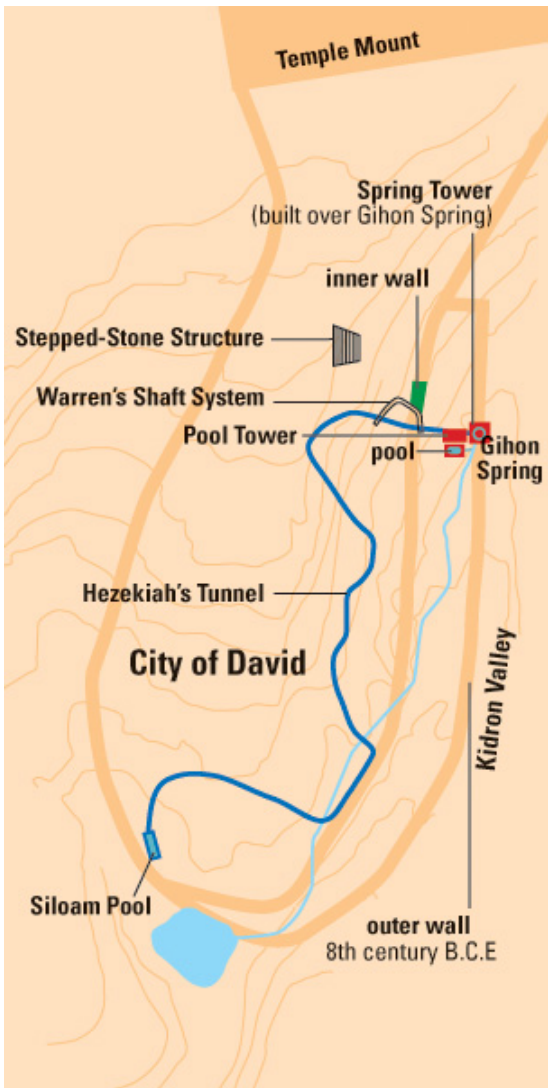
Hezekiah's Tunnel

ca 700 B.C.

- Path of Tunnel
- 1. Gihon Spring (ENTRANCE TO CAVE PROTECTED BY "SPRING GATE TOWERS")
- 2. Gihon Pool and Pool Towers
- 3. Pool of Siloam
- 4. Runoff Pool (RUNOFF FROM POOL OF SILOAM)

7. Bava Basra 4:8

המוכר את השדה, מכר את האבנים שהם לצרפה, ואת הקנים שבפנים להם לצרפו, ואת התבואה שהיא מתפרת לקרקע, ואת מחצת הקנים שהיא פחותה מבית רבע, ואת השומרה שאינה עשויה בטיט, ואת הקרוב שאינו מרפב, ואת בתולת השקמה :
One who sells a field without specifying what is included in the sale has sold the stones in the field that are for its use, and the reeds in the vineyard that are for its use, and the produce that is still attached to the ground, and the cluster of reeds that occupy less than the area required for sowing a quarter-kav of seed [beit rova], and the watch station that is not plastered with clay, and the young carob tree that has not yet been grafted, and the untrimmed sycamore that is still young.

8. Kilaim 5:3

קריץ שהוא עובר בפנים, עמק עשרה ורחב ארבעה, רבי אליעזר בן יעקב אומר, אם היה מפלש מראש הפנים ועד סופו, הרי זה נראה כבין שני קרמים, וזרעים בתוכו. ואם לאו, הרי הוא כגת. והגת שבפנים עמקה עשרה ורחבה ארבעה, רבי אליעזר אומר, זרעים בתוכה, וחקמים אסרים. שומרה שבפנים, גבוהה עשרה ורחבה ארבעה, זרעיו בתוכה. ואם היה שער כותל, אסור :
A trench passing through a vineyard, ten [handbreadths] deep and four wide: Rabbi Eliezer ben Jacob says: if it runs right through from the beginning of the vineyard to the end, it looks like it is in between two [separately owned] vineyards, and it is permitted to sow in it. But if it is not, it is [regarded] as [if it were part of] a winepress. And as for a winepress in a vineyard, and [the winepress] is ten [handbreadths] deep and four wide: Rabbi Eliezer says: it is permitted to sow in it. But the sages prohibit. A watchman's mound in a vineyard, ten handbreadths high and four wide: it is permitted to sow in it. But if the ends of the vine-branches become intertwined over it, it is forbidden.

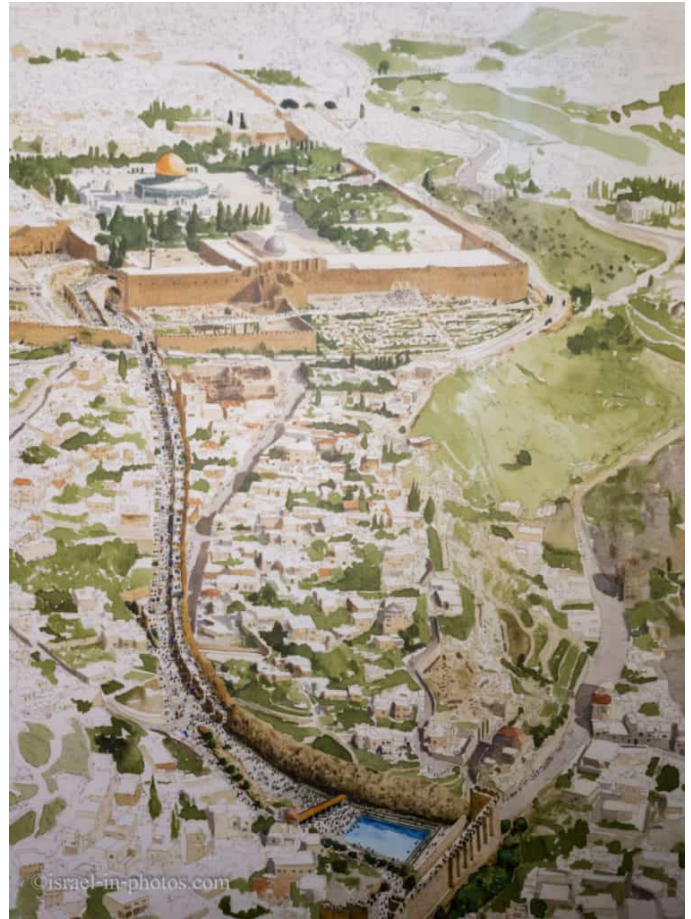

Doing Aliya L'Regel

9. Mishna, Chagigah 1:1

הכל חייבין בראיה, חויז מחרש, שוטה וקטן, וטמטום, ואנדרוגינוס, ונשים, ועבדים שאינם משחררים, החגר, והסומא, והחולה, והגון, ומי שאינו יכול לעלות ברגליו. איזהו קטן, כל שאינו יכול לרכוב על פתפיו של אביו ולעלות מירושלים להר הבית, דברי בית שמאי: ששלש רגלים (שמות כג) אומרים, כל שאינו יכול לאחז בידו של אביו ולעלות מירושלים להר הבית, שנאמר ובית הלל:

All are obligated on the three pilgrim Festivals in the mitzva of appearance, i.e., to appear in the Temple as well as to sacrifice an offering, except for a deaf-mute, an imbecile, and a minor; and a *tumtum*, and a hermaphrodite, and women, and slaves who are not emancipated; and the lame, and the blind, and the sick, and the old, and one who is unable to ascend to Jerusalem on his own legs. Who has the status of a minor with regard to this *halakha*? Any child who is unable to ride on his father's shoulders and ascend from Jerusalem to the Temple Mount; this is the statement of [Beit Shammai](#). And [Beit Hillel](#) say: Any child who is unable to hold his father's hand and ascend on foot from Jerusalem to the Temple Mount, as it is stated: "Three times [*regalim*]" ([Exodus 23:14](#)). Since the term for feet is *raglayim*, [Beit Hillel](#) infer from here that the obligation to ascend involves the use of one's legs.

10. Josephus, War of the Jews 6:8

So they now left these towers of themselves, or rather they were ejected out of them by God himself, and fled immediately to that valley which was under Siloam, where they again recovered themselves out of the dread they were in for a while

11. Josephus, War of the Jews 6:9

Now this vast multitude is indeed collected out of remote places, but the entire nation was now shut up by fate as in prison, and the Roman army encompassed the city when it was crowded with inhabitants. Accordingly, the multitude of those that therein perished exceeded all the destructions that either men or God ever brought upon the world; for, to speak only of what was publicly known, the Romans slew some of them, some they carried captives, and others they made a search for under ground, and when they found where they were, they broke up the ground and slew all they met with.

12. TB, Bava Metzia 28b

ת"ר אבן טוען היתה בירושלים כל מי שאבדה לו אבידה נפנה לשם וכל מי שמוצא אבידה נפנה לשם זה עומד ומכריז וזה עומד ונותן סימנין ונוטלה וזו היא ששנינו צאו וראו אם נמחת אבן הטוען :

The Sages taught in a *baraita*: There was a Claimant's Stone in Jerusalem, and anyone who lost an item would be directed there and anyone who found a lost item would be directed there. This finder would stand and proclaim his find and that owner would stand and provide its distinguishing marks and take the item. And that is the place about which we learned in a mishna (*Ta'anit* 19a): Go and see if the Claimant's Stone has been obscured by the rising water.

